

ΣΕΡΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ IV

Ενότητα 9: Η χρήση της Γενικής στην σύνταξη των προτάσεων 3ο Μέρος

Μπορόβας Γεώργιος

Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Η χρήση της Γενικής στη Σύνταξη προτάσεων στη Σερβική Γλώσσα

Περιεχόμενα ενότητας

- Μορφές χρήσης της Γενικής στη σύνταξη των προτάσεων

Η Γενική – Genitiv (1/14)

- Χωρική Γενική СПАЦИЈАЛНИ (ПРОСТОΡНИ) ГЕНИТИВ $N_{\text{Subj}} + V + \text{Det}_{\text{Spac}}$ [N_{Gen}] ή $V_{\text{Tranz}} + N_{\text{Obj}} + \text{Det}_{\text{Spac}}$ [N_{Gen}]
 - $N + V + \text{USRED} / \text{NASRED} / \text{POSRED}$ N_{Gen} π.χ. Sudar se dogodio USRED tunela. ή Ostavio je stvari NASRED stola. ή Stoji POSRED blata
 - $N + V + \text{NAKRAJ} / \text{UKRAJ} / \text{UDNU}$ N_{Gen} π.χ. Ostavio je čašu NAKRAJ stola. ή Posadi to drvo UKRAJ bašte. ή Sedela je pored prozora UDNU sobe.
 - $N + V + \text{КОД}$ N_{Gen} π.χ. Odseo je KOD prijatelja. ή Prenoćiće KOD rođaka. ή Stanuje privremeno KOD brata.
 - $N + V + \text{ŠIROM}$ N_{Gen} π.χ. ŠIROM zemlje organizovane su svečanosti povodom 800 godina manastira Hilandara. ή ŠIROM sveta ljudi protestuju protiv nuklearnog naoružavanja. ή ŠIROM Srbije obilne kiše izazvale su velike poplave

Η Γενική – Genitiv (2/14)

- N + V + VAN / IZVAN / MIMO / OSIM / BLIZU / U BLIZINI / NADOMAK / NEGDE OKO + N_{Gen} π.χ. Otišli su na izlet VAN/IZVAN grada. ή Udarac je bio jak, ali je lopta završila MIMO gola. ή Zaustavio je auto BLIZU/ U BLIZINI/NADOMAK kuće. ή Nezgoda se dogodila NEGDE OKO Beograda.
- N + V + DO / KOD / KRAJ / POKRAJ / PORED / MIMO N_{Gen} π.χ. Jovan stoji DO Pere. ή Pera sedi KOD prozora. ή Nada stoji / prolazi PORED/KRAJ/POKRA Julaza. ή Prošao je MIMO mene, ali me nije primetio.
- N + V + OKO N_{Gen} π.χ. Dete trči OKO kuće. ή Deca su posedala OKO stola.
- N + V + IZMEĆU N_{Gen Mn} π.χ. IZMEĐU zgrada posaðeno je drveće. ή Sedeo je IZMEĐU Pere I Jovana.

Η Γενική – Genitiv (3/14)

- N + V + ISPRED / IZA / IZNAD / ISPOD N_{Gen} π.χ. Srešćemo se ISPRED pozorišta. ή Bašta se nalazi IZA kuće. ή Okači policu IZNAD stola. ή Dete se sakrilo ISPOD kreveta.
- N + V + PREKOPUTA / NASPRAM N_{Gen} π.χ. Hotel „Novi Sad" se nalazi PREKOPUTA železničke stanice ή To je zgrada koja se nalazi NASPRAM pijace. ή Seo je PREKOPUTA profesora.
- N + V + DUŽ N_{Gen} π.χ. Ornamenti su postavljeni DUŽ cele fasade. [PO celoj fasadi.] ή Šetalaje DUŽ obale. [PO obali.] ή Vojska se ukopala DUŽ granice. [NA granici.] ή Voleo je da jaše u galopu DUŽ reke. [PORED reke].

Η Γενική – Genitiv (4/14)

- N + V + PUT / U PRAVCU N_{Gen} π.χ. Izašao je zbunjen, gotovo zaprepašćen, i nesigurnim korakom krenuo PUT/ UPRAVCU Svoje kuće.
- N + V + DO N_{Gen} π.χ. Dotrčao je DO kapije. ή Doveo je dete DO kuće. ή Plivao je DO obale.
- N + V + DO / KOD N_{Gen} π.χ. Idem DO /KOD Mire i Pere. ή Svratila je DO / KOD prijateljice. ή Otišao je DO / KOD roditelja. ή Otišao je KOD lekara / frizera /mehaničara.

Η Γενική – Genitiv (5/14)

- N + V + OD / IZ / S(A) N_{Gen} π.χ. Udaljio se OD stola. ή Izašao je IZ kuće. ή Pao je S merdevina.
- N + V + PREKO N_{Gen} π.χ. Trčao je PREKO livade. ή Prelazio je PREKO reke.

Η Γενική – Genitiv (6/14)

- Χρονική γενική (του χρόνου) V + Det_{temp} [N_{Gen}]
 - V + USRED N_{Gen} π.χ. Sneg je pao USRED leta. ή Probudio se USRED Noći. ή Zatekao sam ih USRED razgovora. [Zatekao sam ih BAŠ/UPRAVO KAD su razgovarali.]
 - V + PREKO / TOKOM / U TOKU / ZA VREME N_{Gen} π.χ. PREKO zime smo kod kućs, a PREKO leša putujemo. ή Naporno je radio TOKOM/ U TOKU/*ZA VREME godine, pa se sada odmara. ή TOKOM/ U TOKU/ ZA VREME / *PREKO putovanja nije imao zdravstvenih tegoba. [DOK je putovao nije imao zdravstvenih tegoba.]
 - V + ODet [Num] N_{Gen} [GODINA] π.χ. Taj pisac je stvarao tridesetih godina ovoga veka.

Η Γενική – Genitiv (7/14)

- V + ZA N_{Gen} π.χ. Tako je to bilo ZA vlade Nikole Pašića. ή Knjigu nije završio ZA života, pa su to učinili njegovi naslednici. ή Nastojali smo da posao završimo ZA videla.
- V + PRILIKOM(Kad, Dok) N_{DevGen} π.χ. PRILIKOM glasanja poslanici opozicionih stranaka napustili su skupštinsku salu. [KAD se glasalo, poslanici opozicionih stranaka napustili su skupštinsku salu.] ή PRILIKOM pripremanja zakona u skupštinskom odboru vodila se žučna rasprava. [DOK je pripreman zakon, u skupštinskom odboru vodila se žučna rasprava.]
- V + KOD N_{DevGen} π.χ. Agencija obavlja procenu KOD kupovine i prodaje nepokretne imovine. [Agencija obavlja procenu KADA kupujete i prodajete nepokret-nu imovinu.] ή KOD određivanja visine kredita Upravni odbor će voditi računa o interesima preduzeća. [KADA se bude određivala visina kredita, Upravni odbor će voditi računa o interesima preduzeća.]

Η Γενική – Genitiv (8/14)

- V + ODet [Deic] N_{Gen} (+ ODet [S1tetr] / [Kontekst])
π.χ. TE noći nije ni oka sklopio. ή JEDNOG jutra sreo sam ga u autobusu. ή ISTE večeri su se pomirili. ή PROŠLE nedelje smo bili na koncertu. ή PRVOG dana se Povredio i morao se vratiti kući.
- V + OKO N_{Gen} π.χ. Videli smo se OKO Božića, ή Dobićemo platu OKO petnaestog
- V + PRE / UOČI N_{Gen} π.χ. Videćemo se PRE Božića. ή Dogovorićsmo se PRE časa /polaska. ή Sreli smo se UOČI praznža. ή Putovanje je otkazano UOČI polaska.

Η Γενική – Genitiv (9/14)

- V + POSLE / NAKON / IZA N_{Gen} π.χ. Otputovali smo POSLE Nove godine. ή Završiće posao POSLE ručka. ή NAKON odlaska više nije mislio o tome. ή Videćemo. Dogovorićemo se tamo IZA praznika.
- V + IZMEĐU N_{Gen} I N_{Gen} π.χ. Proslava će biti IZMEĐU Božića I Nove godine. ή Zakazaćemo sastanak IZMEĐU petog I desetog.
- V + IZMEĐU N_{Gen} Mn π.χ. Sveže pripremljen čaj treba piti topao, nekoliko puta dnevno IZMEĐU obroka.

Η Γενική – Genitiv (10/14)

- V + ODet N_{Gen} π.χ. Nismo se videli CELE zime. ή Naporno su radili ČITAVE godine.
- V + OD N_{Gen} π.χ. Nismo se sastajali OD leta. ή Radimo zajedno OD Nove godine. ή Uči strani jezik OD detinjstva.
- V + IZ N_{Gen} π.χ. Sećam ga se još IZ školskih dana. ή Pamtim ga IZ najranijeg detinjstva. ή Slika potiče IZ 19. veka.

Η Γενική – Genitiv (11/14)

- V + DO N_{Gen} π.χ. Odmara ćemo se DO kraja leta. ή Završićemo posao DO nedelje. ή Odlučiću otome DO polaska. [Odlučiću otome DOK ne pođem.)
- V + ODet [SVAKI] N_{Gen} π.χ. SVAKE nedelje idemo na utakmicu. ή SVAKOG leta odlazi na more

Η Γενική – Genitiv (12/14)

- Γενική των χαρακτηριστικών N / V + Det_{Qual} [N_{Gen}]
 - N + ODet N_{Gen} π.χ. Čovek sede brade. ή Bluza kratkih rukava.
 - N + ODet N_{Gen} π.χ. Sedela Je prekrštenih ruku. ή Hodao Je uzdigpute glave. ή Radio Je pognutih leđa.
 - V + IZ / OD ODet N_{Gen} π.χ. Viče IZ sveg glasa. ή Udario ga Je IZ sve snage. ή SmeJe se OD (sveg) srca.

Η Γενική – Genitiv (13/14)

- V + IZ / S N_{Gen} π.χ. Napali su ga IZ zasede. ή Napadnut / udarenje Sleđa.
- V + ISPOD / PREKO N_{Gen} π.χ. Gledala ga Je ISPOD oka. [Gledala gaJe krišom.] ή Uvek su se držali ISPOD ruke. [Uvek su se postavljali Jedno prema drugom TAKODA ona drži svoJu ruku ispod njegove.]
- N + OD N_{Gen} π.χ. Ona Je ŽENA OD ukusa. [Ona Je žena koja ima ukusa / koja se ukus pripisuJe kao svojstvo.] ή On Je ČOVEK OD akciJe. [On Je preduzšiĐiv čovek.]

Η Γενική – Genitiv (14/14)

- N + O N_{Gen} π.χ. Automobil godine. ή Meč stoleća. ή Utkmica sezone. ή Događaj veka.
- N + BEZ N_{Gen} π.χ. Koja je njegova žena? Eno ona žena BEZ kape. ή Koju kutiju da ti donesem? Onu BEZ poklopca.
- N + OD N_{Gen} π.χ. Bluza OD svile Je najlepša. ή Torta OD oraha Je prava torta. ή Sto OD bambusa najbolje ide uz takve fotelje.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

